

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Aangeboren afwijking bij kalf met een ongunstige prognose

Gespleten gehemelte

Een melkveehouder vroeg mij of een kalf van twee dagen oud al een longontsteking kon hebben. Hij vroeg dit tijdens mijn bezoek aan het bedrijf omdat hij een jong kalf had met witte neusvloeit. Het jonge vaarskalfje dronk langzaam en weinig, zo vertelde hij er nog bij.

Er al vanuit gaande dat dit kalf tijdens de geboorte vruchtwater had ingeslikt, liepen we samen naar de jongveeafdeling, zodat ik het kalf kon onderzoeken. Het jonge dier stond overeind, had geen pompemde ademhaling, geen koorts en het oogde fit. Bij het beluisteren van de longen klonken de geluiden ook normaal. Opvallend was wel de kleur van de neusvloeit. Die neusvloeit was niet slijmerig of geel, maar wit. Het was melk, die uit de neusholte naar buiten was gekomen. Na het openen van de bek was aan de bovenkant duidelijk een open of een gespleten gehemelte te zien. Daardoor kon de melk vanuit de mondholte rechtstreeks in de neusholte komen. En zo weer naar buiten.

Een gespleten gehemelte is een erfelijke aandoening. Een behandeling van deze aangeboren aandoening is in de praktijk niet uitvoerbaar. Gezien de slechte prognose voor het kalf is in overleg met de veehouder besloten tot euthanasie.

De encyclopedie palatoschysis

Een gespleten gehemelte, ook wel een open gehemelte of palatoschysis genoemd, is een aangeboren afwijking. Deze afwijking is het gevolg van het niet goed sluiten van de twee gehemeltehalften in het zich ontwikkelende embryo in de baarmoeder. Dit gebeurt normaal zo rond de dertigste dag van de dracht.

De aandoening is erfelijk, maar ook bepaalde stoffen, zoals prednison en griseofulvine, en een infectie gepaard gaande met koorts, kunnen dit beeld veroorzaken. De aangeboren afwijking komt maar sporadisch voor en als het zich voordoet, dan is dat

meestal in combinatie met kromme, verstijfde gewrichten of artrogrypose. Zo'n kalf wordt nogal eens dood geboren en anders kort na de geboorte geëuthanaseerd. Het ook aanwezige open gehemelte wordt in zo'n geval niet opgemerkt.

Met een gespleten gehemelte is het voor een kalf heel lastig om te kunnen drinken aan de speen of uit de emmer. Het kalf drinkt dus langzaam en weinig. Ook kan er op die manier makkelijk melk, en eventueel later ook voedsel, mee ingeademd worden. Een ernstige longontsteking is dan het gevolg.

De enige theoretische oplossing is een operatie waarbij uit het mondslijmvlies een gehemelte wordt gecreëerd. Bij jonge honden wordt dit wel toegepast, maar bij een kalf is deze techniek onuitvoerbaar. Euthanasie is de enige mogelijkheid.

